

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा

भारत मौसम विभाग

प्रायोगिक ब्लॉक लेव्हल अॅग्रोमेट अॅडव्हायझरी बुलेटिन
(आयएमडी आणि आयसीएआर चा संयुक्त उपक्रम)

हवामानावर आधारीत कृषि सल्ला

दिनांक : 30-07-2021

नागपूर(महाराष्ट्र) मध्ये सावनेर साठी हवामान पूर्वानुमान - वर जारी :2021-07-30 (पुढील पाच दिवसांसाठी सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत वैध)

हवामान घटक	2021-07-31	2021-08-01	2021-08-02	2021-08-03	2021-08-04
पर्जन्यमान (मिमी)	30.6	34.0	26.3	17.2	7.9
कमाल तापमान (अं.से)	28.3	29.1	28.9	30.2	31.0
किमान तापमान (अं.से)	23.5	23.6	23.6	23.4	23.7
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	93	93	89	87	87
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	86	86	84	81	81
वान्याचा वेग(किमी/तास)	14.0	12.0	11.0	9.0	9.0
वान्याची दिशा(अंश)	253	262	253	253	253
मेघाच्छादन (ऑक्ट)	7	7	7	7	7

हवामान सारांश / चेतावणी:

सावनेर तालुक्यामध्ये, भारतीय हवामान विभाग, प्रादेशिक हवामान केंद्र, नागपूर च्या तालुकानिहाय मूल्य वर्धित अंदाजानुसार, पुढील पाच दिवस दिनांक ३१ जुलै २०२१ ते ०४ ऑगस्ट २०२१ दरम्यान आकाश पूर्णतः ढगाळ राहण्याची आणि हलक्या ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस होण्याची शक्यता वर्तविण्यात आली आहे.

कृषि सल्ला:

शेतकरी बांधवांनी सोयाबीन, तूर, कापूस, मुग, उडीद, टोमटो, वांगी तसेच खरीप पिके, भाजीपाला, संत्रा, मोसंबी, लिंबू च्या फळबागा मध्ये साचलेल्या अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा तसेच पाणी साचून राहणार नाही यासाठी याची दक्षता घ्यावी. कृषी रसायनांची फवारणी आणि उभ्या पिकात खते देण्याची कामे तसेच आंतरमशागतीची कामे पावसाचा अंदाज लक्षात घेता पुढील ३ ते ४ दिवस पुढे ढकलावीत तसेच हि कामे सध्याच्या पावसाच्या उघडिपीनंतर नंतर करावी. शेतकरी बांधवांनी कीड आणि रोगाचा प्रादुर्भाव जाणण्यासाठी पिकाचे नियमित निरीक्षण करावे तसेच शिफ

संक्षिप्त संदेश सल्ला:

शेतकरी बांधवांनी खरीप पिके, भाजीपाला, फळबागा आणि इतर पिकामध्ये पाणी साचून राहणार नाही यासाठी याची दक्षता घ्यावी.

पिक निहाय सल्ला:

पिक	पिक निहाय सल्ला
सोयाबीन	पावसाचा अंदाज लक्षात घेता सोयाबीन पिकामध्ये पाणी साचून राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी. शेतकरी बांधवांनी अळ्या खाणाऱ्या शिकारी पक्ष्यांना थांबण्यासाठी सोयाबीन शेतात विविध ठिकाणी ' T ' आकाराचे पक्षीथांबे उभारावेत. सेंद्रिय सोयाबीन उत्पादन करणाऱ्या शेतकरी बांधवांनी पाने खाणाऱ्या किडीच्या (उंटअळी, तंबाखूची पाने खाणारी अळी) नियंत्रणासाठी बॅसिलस थुरिंजेनेसिस किंवा ब्यूव्हेरिया

पिक	पिक निहाय सल्ला
	बेसियाना १ लिटर प्रती हेक्टर या प्रमाणात वापर करावा. पांढऱ्या माशीच्या प्रौढ पतंग अवस्थेतील किडीच्या निरीक्षणासाठी २० ते २५ पिवळे चिकट सापळे लावावेत.
सोयाबीन	मागील आठवड्यातील पाऊस, जास्तीची आद्रता आणि ढगाळ हवामान यामुळे खोड माशी, उंटअळी आणि चक्रीभुंगा किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास व्यवस्थापनासाठी आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यानंतर थायमथोक्झाम १२.६ टक्के + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन ९.५ % झेडसी २.५ मिली किंवा क्लोरअँटानिलीप्रोल १८.५% एससी २ मिली किंवा क्लोरअँटानिलीप्रोल ९.३० + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन ४.६० % झेडसी ४ मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाच्या उघाडीचा दिवस बघून वाफसा आल्यानंतर फवारणी करावी.
कपाशी	पावसाचा अंदाज लक्षात घेता कापूस पिकामध्ये पाणी साचून राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी. फवारणी ची कामे पाऊसाची उघडीप नंतर जमिनीमध्ये वाफसा आल्यानंतर कोरडा दिवस पाहून करावीत. पांढऱ्या माशी आणि तुडतुडे निरीक्षणासाठी ८ पिवळे चिकट सापळे प्रती एकर तर आणि फुलकिड्यांच्या निरीक्षणासाठी ८ निळे चिकट सापळे प्रती एकर लावावेत तसेच ५ % निंबोळी अर्क किंवा निंबोळी आधारित कटकनाशकाची ५ मिली प्रती लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. मागील आठवड्यातील पाऊस, जास्तीची आद्रता आणि ढगाळ हवामान यामुळे जर रस शोषक किडीचा (मावा, तुडतुडे, पांढरी माशी, फुलकिडे) प्रादुर्भाव दिसून आला असल्यास आणि आर्थिक नुकसान पातळी गाठली असल्यास नियंत्रणासाठी बुप्रोफेझीन २५ ईसी २० मिली प्रती १० लिटर पाणी किंवा फ्लोनिकामिड ५० डब्ल्यूजी ४ ग्राम
कपाशी	कपाशीमध्ये मर आणि मूळ कुज रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास प्रादुर्भाव ग्रस्त शेतामध्ये व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डाझिम ५० % डब्ल्यूपी. २० ग्राम प्रती १० लिटर पाणी किंवा ट्रायकोडर्मा हर्झियानम किंवा ट्रायकोडर्मा व्हिरिडी १० ग्रॅम प्रती १ लिटर पाण्यात मिसळून पिकाला आळवणी करावी. ट्रायकोडर्मा हर्झियानम किंवा ट्रायकोडर्मा व्हिरिडी पावडर १ किलो २५ किलो चांगले कुजलेले शेणखत किंवा कंपोस्ट मध्ये मिसळून कपाशीच्या ओळीमध्ये जमिनीमध्ये फेकून मिसळावे.
मुग	मुग पिकामध्ये लीफ क्रीकल या रोगाचा प्रादुर्भाव व प्रसार होऊ नये यासाठी शेतकरी बंधूंनी मुगाचे शेत तण विरहित ठेवावे. पिकाला जास्त नत्रयुक्त खत देणे टाळावे, ज्यामुळे पिकाची कायिक वाढ होते व किडींचा प्रादुर्भाव वाढतो. पिकामध्येडवरणीकरूनशेततणविरहितठेवावे. पिकातीलआंतरमशागतीचीकामेपावसाचीउघडीपपाहूनकरावीत.
उडीद	उडीद पिकावरील मावा, तुडतुडे यांच्या व्यवस्थापनासाठी प्रादुर्भाव दिसून आल्यास ५ टक्के निंबोळी अर्काची किंवा डायमिथोएट ३० ईसी १० मिली प्रती १० ली. पाण्यात मिसळून पाऊस नसताना कोरड्या हवामानात फवारणी करावी.पांढऱ्या माशीच्या व्यवस्थापनासाठी शेतात एकरी ६ ते ७ पिवळे चिकट सापळे लावावेत. उडीदपिकामध्येडवरणीकरूनशेततणविरहितठेवावे. पिकातीलआंतरमशागतीचीकामेपावसाचीउघडीपपाहूनकरावीत.
भुईमूग	मागील आठवड्यातील पाऊस, जास्तीची आद्रता आणि ढगाळ हवामान यामुळे भुईमुग पिकावर पाने पोखरणारी अथवा गुंडाळणारी अळीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास आणि दोन अब्या प्रती झाड किंवा झाडाच्या मध्यवर्ती भागात १० टक्के पाने पोखरलेली अशी आर्थिक नुकसानीची पातळी आढळल्यास किनालफॉस २५ टक्के प्रवाही १ लिटर प्रती हेक्टर ५०० लिटर पाण्यात मिसळून (२० मी.ली./ १० लिटर पाणी) किंवा डेल्टामेथ्रिन २.८ टक्के प्रवाही ५०० मी.ली. प्रती हेक्टरी ४००-६०० लिटर पाण्यात मिसळून (१० मी.ली./ १० लिटर पाणी) फवारणी करावी.पिकावरील तांबेरा आणि टिक्का या रोगाचे नियंत्रणाकरिता टेबूकोनाझोल २५ टक्के डब्ल्यू. जी. ५०० ते ७५० ग्राम प्रती हेक्टरी ५०० लिटर पाण्यात मिसळून (१० ते १५ ग्राम प्रती १० लिटर पाणी) फवारणी करावी.
सिट्रस	झाडांच्या बुंध्याजवळ पाणी साचून राहणार नाही याची काळजी घ्यावी. आवश्यकता भासलास आधी खोदलेल्या चरांद्वारे अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. झाडावरील पानसोट काढून टाकावेत.आंबिया बहारच्या फळ गळ रोखण्यासाठी संत्राच्या झाडाला १.५ ग्रॅम २-४ डी किंवा गिब्रेरेलिक ऍसिड (जीए) ची सोबत 100 ग्रॅम कार्बेन्डाझिम ५० % डब्ल्यू. पी. आणि १ किलो युरिया १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. तसेच फळ गळ कायम राहिल्यास पुन्हा 15 दिवसांनी दुसरी फवारणी करावी. अंबिया बहारातील फळझाडांना, प्रती झाड १८० ग्राम म्युरेट ऑफ पोटॅश झाडापासून ३ फूट अंतर ठेऊन द्यावे. तसेच दिलेले खत जमिनीत चांगले मिसळावे. नमूद फवारणी आणि खते देण्याची कामे सध्याचा पावसाच्या उघाडी नंतर वाफसा आल्यानंतर करावी.

फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला:

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
कागजी लिंबू	झाडांच्या बुंध्याजवळ पाणी साचून राहणार नाही याची काळजी घ्यावी. आवश्यकता भासलास आधी

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
	खोदलेल्या चरांद्वारे अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा. लिंगू च्या झाडाच्या खैऱ्या रोग ग्रस्त फांद्या छाटून नष्ट कराव्यात. व्यवस्थापनासाठी कॉपर ऑक्सिक्लोराईड १८० ग्राम आणि स्त्रेप्टोसायक्लीन ६ ग्राम ६० लिटर पाण्यात मिसळून सध्याच्या पावसाच्या उघडिपीनंतर फवारणी करावी. आवश्यकता असल्यास ३० दिवसांच्या अंतराने दुसरी फवारणी करावी.

पशुधन विषयक निहाय सल्ला:

पशुधन विषयक	पशुधन विषयक निहाय सल्ला
गाय	जनावरे पावसात फार काळ भिजणार नाहीत याची काळजी घ्यावी. गोठ्यातील जमीन कोरडी ठेवावी व स्वच्छता राखावी. बुरशी लागू नये यासाठी जनावरांचे खाद्य व चारा सुरक्षित साठवावा. जनावरांच्या गोठ्याचा सभोवतालील परिसर स्वच्छ व निरोगी ठेवावा आणि गोठ्याभोवती असलेली अनावश्यक झाडे झुडुपे काढून टाकावीत. नवीन हिरवा चारा जास्त प्रमाणात खाण्यास जनावरांना प्रतिबंध करावा.

इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला:

इतर (माती / जमीन तयार करणे)	इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला
सामान्य सल्ला	रोपांची पुर्नलागवड केलेल्या भाजीपाला पिकाच्या शेतात पिकात पावसाचे पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी. भाजीपाला पिकातील अतिरिक्त पाण्याचा निचरा होण्यासाठी व्यवस्था करावी. गादीवाफ्यावर लागवड केलेल्या रोपवाटीकेतील रोपांना शिफारशीत असलेल्या बुरशी नाशकाची आळवणी करावी.
सामान्य सल्ला	हवामान आधारित कृषी सल्ला पत्रिकेमध्ये नमूद तारखांची वैधता हि नमूद तारखेच्या मागील दिवसाच्या सकाळी ०८:३० वाजेपासून नमूद तारखेच्या सकाळी ०८:३० वाजेपर्यंत असेल, याची नोंद घ्यावी.